

спомини і листування, матеріали з побуту та з історії національно-політичного руху. Перше число появилось у серпні 1918 р. в 13 аркушів друку, накладом 6 500 прим. Всього за 1918 рік вийшло три книжки в 13-15 аркушів кожна. З них – друге число було видане в кількості – 5 000 прим., а третє – 4 500 прим. Участь в журналі взяли найвидатніші наукові і літературні сили того часу. Обкладинку виконав був Ю. Нарбут. Вміщено було в цих трьох числах 1918 року багато цінних праць історичних, дано докладну хроніку культурного життя та силу архівного матеріалу. Наступна (подвійна) книжка появилась на початку 1919 року (вже за советської влади) в кількості – 4 500 прим. У цьому числі, особливо цінному і цікавому, знайшла місце низка праць з царини шевченкознавства – П. Зайцева, П. Филиповича, С. Єфремова та інш. Тут же опубліковано було текст часопису “Помийниця” (1863), згадку про “Київській Телеграф”, автобіографію І. Шрага та ін. Цінними виявилися тут відділи “Архів Літературний”, в якому подано літер. матеріали, листування, матеріали щодо чинности цензури та “Архів Історичний” з матеріалами з архівів рос. цивільних та військових урядів, що стосуються українського руху, тощо”.

(З книги Л. Ю. Биковського

“Книгарні-бібліотеки-академія: спомини (1918-1922). – Мюнхен; Денвер; Дніпрова хвиля, 1971. – С. 45-53, 130-135)

Л. Биковський

Нова українська бібліографічна організація

Малий розвиток у нас бібліографії як окремої наукової дисципліни, а також незначна кількість науково-складених бібліографічних праць і покажчиків, дуже прикро відбивається на академічному студіюванню багатьох дисциплін, зокрема на історії українського письменства на історико-філологічному факультеті Кам'янецького Укр. Держ. Університету. З огляду на це проф. Плевако ще в кінці минулого року вживав заходи для заснування в мурах Університету відповідної бібліографічної організації, котра б

взяла на себе вищенаведені завдання. Результатом тих заходів було скликання на 28 грудня 1919 року установчих зборів студентського бібліографічного гуртка при Університеті. Всю ініціативу й організаційну працю провадив проф. Плевако при участі студ. Зборовця. Останній був обраний тимчасовим секретарем гуртка. На зібранню ухвалили проект статута, розмір членського внеску в сумі 25 карб., доручено було пану Сливці клопотати перед Правлінням Університету про одведення гурткові книжної шахи й постановлено скликати слідуючі збори на 30 грудня 1919 р., на котрих малося на увазі обрати Раду гуртка. Окрім цього студ. Зборовцю доручено було передрукувати на чисто статут гуртка. Згідно статуту, гурткові надається назва: “Наукового Бібліографічного гуртка студентів іст.-філ. Факультету Кам.-Под. Держ. Укр. Університету”. Цілі гуртка і способи їх здійснення зазначені в §§ 2 та 3 його статуту, а саме : Гурток має своєю ближчою метою складення наукової бібліографії творів українського красного письменства, фольклору, історії, літератури й практики. Для виконання цього завдання гурток: 1) займається підшукуванням і збиранням бібліографічного матеріалу і а) записами відомостей як про твори (книги) українських письменників, так і критичних статтів про них; в) записками із різних видань так українських, як і російських, і крім того із існуючих уже бібліографічних показчиків; 2) Періодично “Гурток” влаштовує читання докладів на загальних своїх зборах по питанням практичної роботи рівно ж і теоретичним – про завдання, методи бібліографії, про наукове значіння бібліографії для студіювання історії української літератури і т.і.; 3) Гурток друкує виготовані, згідно з вимогами наукової бібліографії, матеріали і статті в наукових університетських чи вищих виданнях, видає їх окремими книгами (матеріал самостійного значіння, окремих письменників, чи певної доби), а також при потребі видає спеціальний періодичний орган; 4) гурток впорядковує власну спеціальну книгозбірню.

Гурток складається в першу чергу з студентів та професорів філ. факультету, потім з інших факультетів. В склад гуртка можуть входити і сторонні особи, які цікавляться бібліографією й побажають прийняти участь в зазначеній роботі.

Збори, призначені на 30-те грудня, не відбулися по незалежних від гуртка причинах. Так протяглася справа до початку квітня 1920 року. Але організаційна та підготовча робота проводилася весь час і вилилася в слідуючі форми: 1) було зроблено оголошення про гурток і вияснена, шляхом підписного листа, кількість особ, бажаючих прийняти участь в праці гуртка таких набралось 26 душ; 2) Проф. Плевако присвятив одну з своїх лекцій спеціально бібліографії, на

якій з'ясував наукове значіння бібліографії, виклав основи каталографії й подав деякі відомости про міжнародню децимальну бібліографічну класифікацію, 3) студ. Зборовець в свою чергу виготовив статут, який на днях буде подано до затвердження Правлінню Університета, 4) Нарешті гурток, на протязі цього часу, фактично почав існувати, розпочавши складання індивідуальної бібліографії Б. Грінченко, себто показчика його творів з додатком показчика творів про Грінченка за його писання.

Зараз же після затвердження статута, відбудуться загальні збори гуртка, на яких буде обрана постійна Рада гуртка й намічено плян праці. Керувати гуртком погодився проф. Плевако.

Від щирого серця вітаємо цю нову українську бібліографічну організацію й бажаємо їй якнайкращих успіхів на полі української бібліографії. Не забуваймо, що стан бібліографії є найкращим показчиком степеня культури данного народу.

Бібліографія Л.Ю. Биковського кам'янецького періоду (1919–1920)

1. Бібліографія / Л.Биковський // Наше життя. – 1920. – Чис. 1. – С.19-22.
2. Бібліографія : [про галузь науки “ книгознавство” та роль бібліографії для суспільства] / Л. Биковський // Наш шлях. – 1920. – Чис. 27, 12 лют. – С.4.
3. Літературні новини / Л. Биковський // Наш шлях . – 1920. – Чис. 31, 17 лют. – С.4.
4. Бібліотечна справа / Л. Биковський // Наш шлях. – 1920. – Чис. 34, 20 лют. – Рец. на кн. Сірополка С. “ Народні бібліотеки. Організація та техніка роботи бібліотечного діла”. – С.3-4.
2. Українська видавнича справа за кордоном / Л. Биковський // Наш шлях. – 1920. – Чис. 34, 20 лют. – С.3-4.
3. Бібліографія: [бібліогр. огляд кн.. Гете Й. “Фауст” та Короліва В. “ Народний герой Симон Петлюра”] / Л. Биковський // Наш шлях. – 1920. – Чис. 37, 25 лют. – С.4.
4. Що таке бібліографія? / Л. Биковський // Наш шлях. – 1920. – Чис. 38, 26 лют. – С.3-4.
5. Лікарський вістник / Л. Биковський // Наш шлях. – 1920. – Чис. 38, 26 лют. – С.3-4.